

Vergaderjaar 2005–2006 B

30 461

Parlementair Contactplan 2006

Nr. 2

VERSLAG

Vastgesteld 14 maart 2006

Verslag van een werkbezoek aan Aruba (in het verlengde van de Contactplanbijeenkomst op de Nederlandse Antillen)

Inleiding

Een delegatie uit de Eerste en de Tweede Kamer, bestaande uit de leden Schuurman (ChristenUnie), voorzitter delegatie, Van Heukelum (VVD), mevr. Linthorst (PvdA), Werner (CDA), Van Bochove (CDA), Dittrich (D66), Van Fessem (CDA), mevr. Van Gent (GroenLinks), Leerdam (PvdA), Luchtenveld (VVD) en K.G. de Vries (PvdA) heeft aansluitend aan de Contactplanbijeenkomst van 4 tot en met 7 januari 2006 op de Nederlandse Antillen een bezoek gebracht aan Aruba van 8 tot en met 11 januari 2006.

Van dit bezoek brengt de delegatie bijgaand verslag uit. Bij dit verslag is het programma van het bezoek gevoegd.

De voorzitter van de delegatie,
Schuurman

De plv. voorzitter van de delegatie,
Leerdam

De griffiers van de delegatie,
Janssen
De Gier

I. Briefing

De Permanente Vertegenwoordiger van Nederland op Aruba, drs. L. Harteveld, geeft de delegatie een briefing over de situatie in Aruba. Hij zet uiteen dat de politieke situatie na de verkiezingen in september 2005 wel enigszins is gewijzigd. De MEP heeft nu 11 (was 12) zetels in de Staten, de AVP 8 en de RED en MPA (mevrouw Arends en Lampe) zijn als nieuwe partijen met één zetel in de Staten vertegenwoordigd. In het kabinet zijn zeven ministersposten voor de MEP; de heer F. Croes is gevolmachtigd minister geworden. Mevrouw M. G. Ras is nu voorzitter van de Staten en de heer J. E. Thijsen, fractievoorzitter van de MEP.

Op het gebied van de rechtshandhaving deelt hij mee dat het Arubaans kabinet een brief heeft geschreven aan de gouverneur over inburgering. Naar aanleiding van het voorstel van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie om eisen te stellen aan de Arubaanse jongeren van 16 tot 22 jaar alvorens zij zich in Nederland kunnen vestigen en hen eventueel terug te sturen, heeft Aruba de toelatingseisen voor Nederlanders verscherpt. Er is zelfs sprake van dat bij verlenging van de vestigingsvergunning zou worden gekeken naar de mate van beheersing van het papiamento.

Een (voorgenomen) programma voor rechtshandhaving en een Rijkswet Kustwacht zijn nog niet ontwikkeld.

Met betrekking tot de toekomstige staatkundige verhoudingen is de heersende opvatting in Aruba dat de reorganisatie van de Nederlandse Antillen niet ten koste mag gaan van de status aparte en autonomie van Aruba. Dat de rechtspraak een Koninkrijksverantwoordelijkheid zou worden, is eventueel aanvaardbaar. Aruba heeft het voornemen waarnemers te sturen naar de RondeTafelConferentie.

Er is nu even rust gekomen met betrekking tot de zaak Holloway; maar de kwestie heeft wel nadelige gevolgen voor het toerisme.

De heer Harteveld merkt op dat wat betreft de voortgang van artikel 40 van het Statuut, de inschrijving van het homohuwelijk in het Arubaanse register, te melden is dat over ongeveer twee maanden een uitspraak van de Hoge Raad is te verwachten.

Wat het onderwijs betreft deelt hij mee dat de kwaliteit van het onderwijs verbetering behoeft omdat nu de aansluiting op het universitaire onderwijs in Nederland niet zonder problemen is.

De economische groei bedroeg in 2005 3.2%. De rijksbegroting is echter niet realistisch waardoor de overheid een fors beslag legt op de kapitaalmarkt. De begrotingsproblemen hebben vooral betrekking op de personeelslasten en het lenen voor ziektekostenverzekeringen. Voor 2006 wordt een economische groei van 2.4% verwacht; toerisme en investeringen zullen toenemen. Het probleem is dat de overheid – via belastingen – te weinig profiteert van het toerisme en van de investeringen.

Daarna woont de delegatie in de Staten de plechtige zitting in verband met de viering van 20 jaar Status Aparte bij. Tijdens deze zitting heeft namens de beide Kamers prof. E. Schuurman, de voorzitter van de delegatie gesproken (zie bijlage).

II. Inburgering- en toelatingsbeleid

De delegatie voert een gesprek met ambtenaren van de Directie Immigratie en Naturalisatie Aruba. Deze verduidelijken op de vraag van Nederlandse zijde of verscherpte eisen worden gesteld aan op Aruba gevestigde Nederlanders dat het toelatingsbeleid per 1 januari 2006 niet zozeer is aangescherpt, maar dat de eerdere versoepeling van het beleid ongedaan is gemaakt. Vanaf eind 2004 tot november 2005 was het mogelijk met een paspoort en bij goed gedrag een toelatingpas te verkrijgen. Per 1 januari 2006 is dit weer vervallen. De toetsing aan het arbeidsmarkt criterium zal weer ingevoerd worden. De bedoeling daarvan is om illegalen te weren; 40% van de bevolking is van een andere dan de Nederlandse nationaliteit. Zij zijn vooral uit Colombia en Venezuela afkomstig. Per dag komen 15 mensen illegaal Aruba binnen.

Op de vraag of er ook illegalen het land worden uitgezet, deelt men mee dat er drie radars zijn geïnstalleerd. Ook zijn er afspraken gemaakt met de immigratiedienst van Venezuela. Er worden illegalen het land uitgezet per boot; exacte cijfers zijn niet te geven maar de verhouding tussen mensen die illegaal binnenkomen en die uitgezet worden, is scheef.

Voorts betreft de aanscherping gepensioneerden; de inkomenseis voor de renteniersvergunning is verhoogd tot Afl 100 000,- bruto; bovendien moeten de gepensioneerden zelf hun ziektekostenverzekering betalen.

De Dienst zou de termijn van vijf jaar voor de verlening van een Nederlands paspoort willen verlengen tot tien jaar. Daarvoor is echter een wijziging van de Rijkswet noodzakelijk.

De inburgering op Aruba bestaat onder andere uit het leren van papiament; een toets moet binnen korte tijd worden afgelegd.

III. Financiële situatie

Centrale Bank Aruba

De Centrale Bank van Aruba geeft de delegatie een beeld van de Arubaanse economie.

De economische groei bedraagt voor 2005 3.2%, voor 2006 naar verwachting 2.4%. De toeristische sector is in 2005 met 6 tot 7% gegroeid; dit is weliswaar minder dan in 2004 maar er is nog steeds groei, vooral vanuit de VS en Venezuela, maar ook vanuit Nederland. De groei betreft vooral hoteltoerisme; het cruisetoeerisme is iets teruggelopen.

De werkloosheid bedroeg 6.8% in het tweede kwartaal van 2005 en is daarmee vergeleken met vorig jaar met 14.2% teruggelopen tot 3 386 personen. Een bijkomend probleem bij de aanpak van de werkloosheid is het niet op elkaar aansluiten van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.

De inflatie bedroeg eind november 2005, evenals het jaar tevoren, 3.6%. De inflatie voor 2006 wordt op 3.6% geschat. De inflatie loopt daarmee in de pas met de VS.

Voor de overheidsfinanciën was 2005 een moeilijk jaar in verband met de verkiezingen. Het overheidstekort stijgt: de uitgaven betreffen vooral loonkosten en ziektekostenverzekeringen.

De uitgaven van de overheid zijn procyclisch: zij overtreffen de economische groei.

De overheid leent om de lopende uitgaven te financieren, terwijl deze volgens de Centrale Bank uit lopende inkomsten moeten worden gefinancierd. Het toenemend tekort op de betalingsbalans – ondanks de

positieve resultaten van de toeristische sector – en de groeiende overheidsschuld die op een structureel onevenwichtige economie wijzen, baren de Centrale Bank zorgen. Terwijl Aruba in 1986 is begonnen zonder schulden – in 1986 is een schuld van 225 miljoen kwijtgescholden –, is de schuld nu opgelopen tot 1.8 miljard op een bevolking van 100 000.

De conclusie is dat de economische groei goed is maar dat er geen reserves zijn zodat contracyclisch beleid van de overheid niet mogelijk is. De Centrale Bank heeft een bezoek aan het IMF gebracht, maar het is de taak van de regering om de uitgangspunten van het IMF op Aruba naar voren te brengen. De groei van de economie heeft de reservepositie niet verbeterd door de expansieve begrotingspolitiek en de daaruit volgende geldschepping door de overheid. De Bank onderstreept de noodzaak van het stellen van wettelijke begrotingsregels (een staatsregeling met een maximum aan uitgaven) en het in evenwicht brengen door de regering van de overheidsuitgaven met de overheidsinkomsten. Immers, de rentelast bedraagt nu 95 miljoen zodat er weinig geld overblijft voor infrastructuur, onderwijs en veiligheid.

Op de desbetreffende vraag van Nederlandse zijde wordt opgemerkt dat de verantwoording voor de begrotingen en de rekeningen onvoldoende is.

Directie Financiën

De directie Financiën schetst een beeld van de Openbare Financiën op Aruba, in het bijzonder van de Arubaanse economie, de overheidsuitgaven en -inkomsten, de financiële relatie Aruba–Nederland, de schuldpositie van Aruba en de vooruitzichten. Uitdagingen voor de toekomst zijn de bevolkingsgroei, de vergrijzing, het voorzieningenniveau, de relatie tussen overheidsinvesteringen en de groei van operationele kosten, de arbeidsmarkt en minder ruimte voor groei door toeneming arbeidsproductiviteit.

De overheidsuitgaven bedragen een miljard per jaar; zij worden vooral besteed aan huisvesting en personeelskosten. De personeelsuitgaven nemen toe door verbetering van de rechtspositie van ambtenaren en vervulling van vacatures. Ook de oude pensioenregeling drukt nog altijd op de uitgaven. Een premieverhoging van 2% van de pensioenen zou het tekort op de pensioenen doen verminderen. Als gevolg van de toeneming van de schuld nemen ook de rentelasten toe. Ingevolge artikel 29 van het Statuut moet de Rijksministerraad leningen in het buitenland – buiten het Koninkrijk – goedkeuren. Dit instrument moet waarborgen dat de landen van het Koninkrijk hun financiële situatie niet in gevaar brengen. Zonder deze goedkeuring moet het land lenen op de eigen kapitaalmarkt. Ondanks een substantiële toename van de (belasting)ontvangsten zijn de streefwaarden nog niet bereikt. Het financieringstekort over 2005 wordt geschat op 4.7% BNP, de totale schuldenlast op Afl 1889,9 miljoen. In 2006 zou de schuld met 78 miljoen toenemen. Het streven is erop gericht om de kosten te verlagen en de betalingsachterstand dit jaar met 61 miljoen terug te brengen.

Het ministerie gaat uit van aanhoudende economische groei op korte termijn, vergroting van de arbeidsproductiviteit die van belang is voor het behoud van de groei op de middellange termijn, aanpassing van de uitgaven, kostenbeheersing en afronding van de modernisering van de (belasting)ontvangsten. Maatregelen voor de herstructurering van kosten/uitgaven zijn:

- Hervorming van de ambtenarenpensioenen
- Beheersing van de kosten van de volksgezondheid

- Afvloeiing van overtollig personeel en aanpassing ontslaggronden voor ambtenaren
- Herziening van de bezoldigingsregeling voor ambtenaren
- Resultaatgericht personeelsbeleid.

Op de vraag van Nederlandse zijde over de controle van de begrotingen en jaarrekeningen is het antwoord dat de jaarrekening nog voor geen begroting is vastgesteld. De accountantsdienst heeft de begroting van 2002 gecontroleerd; maar de Algemene Rekenkamer heeft een achterstand.

Dinsdag 10 januari 2006

IV. Toerisme

Arubaans Bureau voor Toerisme (ATA)

Het aandeel van de toeristische sector in de overheidsinkomsten bedraagt ongeveer 70%; bovendien wordt 85% van de werkgelegenheid gevonden in deze sector. De ontwikkelingen in de toeristische sector spelen in het macro-economische beleid dan ook een sleutelrol. Investeringsvinden thans plaats in marketingactiviteiten gericht op het hogere segment van de toeristensector om het aantal overnachtingen en de uitgaven van toeristen op het eiland te verhogen. Het merendeel van de toeristen komt uit Noord-Amerika (in 2005 iets meer dan 1/10 daarvan uit Europa).

Factoren die een negatieve invloed hebben op de groei zijn lagere consumentenvertrouwen door onder andere hoge gasprijzen, renovatie van hotelkamers, orkanen in het gebied en de zaak Natalee Holloway. Een probleem voor het toerisme uit Europa is de afhankelijkheid van KLM. Positief is daarentegen de aandacht van de regering voor toerisme als economisch drijf wiel en de samenwerking met de particuliere sector. De toeristensector richt zich meer op themareizen zoals sport en zee.

Kamer van Koophandel van Aruba

De taak van de Kamer van Koophandel is ongeveer gelijk aan die van de Kamer van Koophandel in Nederland. De bestaande instellingswet wordt op het ogenblik gewijzigd.

Het bestuur van de Kamer wordt gekozen door het bestuur van ondernemingen. De Kamer van Koophandel heeft onder meer de volgende taken:

- De bevordering van de belangen van het bedrijfsleven
- Het gevraagd en ongevraagd adviseren van het ministerie van Economische Zaken op het gebied van handel en industrie
- Het verlenen van diensten en informatie ter bevordering van het bedrijfsleven en de economische ontwikkeling van Aruba
- Het geven van steun en advies aan startende ondernemers.

Voor de verkiezingen heeft de Kamer van Koophandel een nota opgesteld met aandachtspunten voor het regeerprogramma 2005–2009. In deze nota is aandacht gevraagd voor grenzen aan de groei, zoals een moratorium op grote hotels, de urgentie van ruimtelijke ordening, een beperking van import van buitenlandse arbeidskrachten en een beleid van duurzame ontwikkeling. Ook is aandacht gevraagd voor diversificatie van de economie: door succes in het toerisme dreigt de creativiteit te verdwijnen. Er zouden innovatieve en meer kapitaalintensieve investeringen moeten worden gedaan, bijvoorbeeld een belastingvrije zone, financiële dienstverlening en export van toeristische kennis. Ook zou volgens deze nota meer moeten worden geïnvesteerd in onderwijs en bijscholing.

De Kamer van Koophandel heeft voorts contacten met talloze verenigingen op Aruba zoals de Vereniging van Banken en de Vereniging van Winkeliers in Sint Nicolaas.

De samenwerking van Aruba binnen het Caraïbische gebied is gering omdat de Engelse eilanden bijvoorbeeld zeer verschillen van Aruba. Er zijn wel contacten met Curaçao om samen te werken.

V. Ontwikkelingen in het onderwijs, innovatie/informaticabeleid in het onderwijs

De delegatie wordt geïnformeerd over de ontwikkelingen op onderwijsgebied op Aruba.

Het projectbureau Stuurgroep Herstructurering AVO (SHA) van de directie onderwijs licht het beleid en de doelstellingen van de basiscyclus en het nieuwe algemeen voortgezet onderwijs toe.

- Het onderwijs gaat uit van de Arubaanse sociaal-economische en culturele realiteit en het accent ligt op het verwerven van inzichten, vaardigheden en persoonlijke kwaliteiten voor het leven. De leerling is steeds zelfstandiger bezig kennis en (ICT) vaardigheden te verwerven.
- Het papiemento is als instructietaal gekozen in het kader van het taalbeleid voor de multiculturele bevolking van Aruba omdat (in 2000) 94% van de kinderen thuis geen Nederlands spreekt.
- De rol en de ontwikkeling van het ICT in het onderwijs zijn belangrijk. Een duidelijke visie op ICT in het onderwijs en het ICT beleid is gewenst met een duidelijke begeleiding voor alle schooltypes. De ICT lijn loopt van kleuteronderwijs, basis/speciaal onderwijs, AVO en LBO naar MBO, HBO en wetenschappelijk onderwijs. Knelpunten zijn onder meer de ongelijke infrastructuur per schooltype, het onderhoud en de updating van de hardware, ongeschikte, onvoldoende en illegale software, onvoldoende deskundigheid, de ondersteuning en onvoldoende gemotiveerde leerkrachten.

Het Centre of Excellence Colegio EPI geeft een uiteenzetting over de meerwaarde van moderne informatie- en communicatietechnologie in het beroepsonderwijs. Het onderwijsconcept is een levenslang zelfstandige leerhouding en e-learning voor student en docent met als beoogde resultaten een boeiende, rijke en studentvriendelijke leeromgeving, verhoogde arbeidsmarktrelevantie, verhoogd leerrendement, globalisering en eigentijdse ontwikkeling.

Woensdag 11 januari 2006

VI. Gesprek met de Arubaanse delegatie

Van de zijde van de Arubaanse delegatie wordt opgemerkt dat de tripartite Contactplanbijeenkomst dit maal een beetje mat was, hetgeen misschien ook te maken heeft met de geagendeerde onderwerpen. Door de agendapunten, zoals de toekomstige staatkundige verhoudingen, was de Contactplanbijeenkomst meer op de Nederlandse Antillen dan op Aruba gericht. Al zijn er wel gemeenschappelijke doelen te noemen zoals de staatkundige structuur, onderwijs, gezondheidszorg en justitie.

Beide delegaties spreken vervolgens hun bezorgdheid uit over de uitspraken van de president van Venezuela, Hugo Chavez Frias, waaruit ambities en belangstelling van Venezuela voor Aruba spreken. Omdat krachtens het Statuut buitenlandse betrekkingen die de belangen van

Aruba raken, Koninkrijksaangelegenheid zijn, moet ook het Nederlandse parlement de ontwikkelingen volgen, aldus de Arubaanse delegatie. Aruba heeft de minister van Buitenlandse Zaken al op de hoogte gebracht van zijn bezorgdheid over de turbulentie in de regio; deze heeft ook al een reactie gestuurd. De Nederlandse delegatie stelt dat zij de bezorgdheid van Aruba deelt. Als de minister van Buitenlandse Zaken een bezoek aan Venezuela brengt, zal hij ook duidelijk maken dat zowel Aruba als de Nederlandse Antillen landen van het Koninkrijk zijn. Maar dat betekent ook dat het Koninkrijk cohesie moet uitstralen opdat de soliditeit van het Koninkrijk niet wordt aangetast. Aruba zou zich minder afwachtend moeten opstellen in de discussie over de toekomstige staatkundige verhoudingen. Over essentiële zaken mag geen twijfel bestaan om annexatiedreigingen als van Chavez te voorkomen. Aruba zou zich meer moeten identificeren met het Koninkrijk en dus ook met de Europese rechts- en belangensfeer. Als Aruba steeds de eigen identiteit beklemtoont en maximale afstand tot Nederland wil houden, zou Chavez dat wel eens verkeerd kunnen uitleggen.

Tot slot besluiten de delegaties om in het vervolg elkaar niet alleen informatie te verstrekken over onderwijs, cultuur, financiën en toerisme maar om over die onderwerpen ook met elkaar in discussie te gaan, zodat sprake is van een echte bipartite bijeenkomst.

**Programma bezoek Nederlandse delegatie
8–11 januari 2006
Oranjestad–Aruba****Zondag 8 januari 2006**

15.30 Aankomst van de Nederlandse delegatie
vluchtnummer 9H 2994

Maandag 9 januari 2006

08.30–09.15 uur Briefing VNO
(in de Commissiezaal van de Staten i.v.m. logistiek)

09.45–11.30 uur Plechtige zitting in verband met 20 jaar Status
Aparte

12.00–13.30 uur Lunch

14.00–15.00 uur Gesprekken over inburgering en toelatingsbeleid

15.30–17.00 uur Bezoek aan de Centrale Bank van Aruba

20.00–22.00 uur Receptie Aruba Surfside Marina
(tevens gelegenheid kennis te maken met de nieuwe
Statenleden en leden van het Kabinet Oduber-IV)

Dinsdag**10 januari 2006**

09.00–10.00 uur Ontwikkelingen in het onderwijs (met name taal)

10.00–11.00 uur Gesprekken over het innovatie/informaticabeleid in
het onderwijs

11.00–12.00 uur Huidige financiële situatie

12.00–13.30 uur Lunch

13.30–14.30 uur Ontwikkelingen in de toeristische sector

15.00–16.00 uur Bezoek aan de Kamer van Koophandel

19.00–21.00 uur Nieuwjaarsreceptie Marineverlofcentrum Eagle
Beach

Woensdag 11 januari 2006

08.00–09.30 uur Ontbijt met de Arubaanse delegatie

21.20 uur Vertrek naar Nederland

De heer **Sschuurman**: Mevrouw de voorzitter!

Uwe Excellentie de Gouverneur van Aruba.

Uwe Excellentie minister-president, excellenties, geachte collega's parlementariërs, dames en heren.

Het is een bijzonder voorrecht om namens het Nederlandse parlement vandaag onze gelukwensen over te mogen brengen. Het is ook een bijzonder voorrecht om deze bijzondere vergadering van het parlement van Aruba mee te maken met maar liefst 12 Nederlandse parlementariërs; acht van de Tweede Kamer en vier van de Eerste Kamer. Voor mij persoonlijk is het opnieuw een voorrecht om in uw parlement te mogen spreken. Dertien maanden geleden mocht ik dat doen ter gelegenheid van de viering van het vijftigjarig Statuut. Toen heb ik gesproken over eenheid in verscheidenheid en vooral gekeken naar de eenheid en de vereiste daarvan binnen het Koninkrijk. Toen ik ook deze speech voorbereidde dacht ik, «en nu ga ik het vooral hebben over de eigenheid van Aruba». Ik begin met 1871 – schrikt u niet, ik ga niet alle volgende jaren langs –. In 1871 vraagt meneer Jesurun binnen het kader van de toenmalige constellatie meer decentralisatie zodat het eiland van Aruba zichzelf meer zal kunnen ontwikkelen.

Hij pleit zelfs voor eigen belastingen. Dan duurt het heel lang, maar dan is het 1947.

Dan is het Henny Eman door wie een krachtig pleidooi bezorgd wordt voor de zelfstandigheid en de zelfstandige ontwikkeling van Aruba. Er wordt niet direct naar hem geluisterd. Het eiland krijgt een gezaghebber en ik las dat de gezaghebber nog altijd voor de aanschaf van griffels voor scholen de toestemming van Willemstad nodig had. Later krijgt hij toestemming om eigenmachtig uitgaven te doen, eerst tot 100 gulden en daarna tot 300 gulden.

In 1985 – ik schiet op in de geschiedenis –, en ik heb het vanaf dat moment zelf ook meegemaakt in het Nederlandse Parlement, is het de charismatische politieke leider Betico Croes door wie een vurig pleidooi bezorgd wordt voor de Status Aparte van Aruba. Deze Betico Croes is zo inspirerend voor de Arubanen, heb ik weleens gedacht, dat het ook lijkt alsof elke Arubaan Croes geheten wil worden.

Deze Betico Croes heeft eerst in samenwerking met het kabinet Den Uyl en via de commissie Biesheuvel in het kabinet Lubbers het uiteindelijk voor elkaar gekregen om de Status Aparte te bemachtigen. Maar let u op, Nederland zegt dan: «Wij willen ons niet opnieuw vergissen». Want Nederland had in 1954 ook in het Statuut opgenomen Nederlands Nieuw Guinea en Suriname, maar die waren inmiddels onafhankelijk geworden. Nederland verbindt dan ook aan de Status Aparte van Aruba de verplichting dat na 10 jaar Aruba onafhankelijk moet worden. Het is eigenlijk geweldig dat u als Aruba deze voorwaarde van Nederland op de koop toe hebt genomen. Voor u was Willemstad niet langer te dulden – zo las ik –, maar Den Haag was nog te verdragen. Ik heb begrepen dat men die eis op de koop toe nam omdat men dacht, «wij zullen ze laten zien wat we kunnen en dan doen we opnieuw zaken met Nederland».

Tot nu toe heb ik de indruk dat dat nog niet genoemd is vanmorgen, maar het was wel een bijzonder moeilijke economische situatie waarin u startte in 1985 met de sluiting van de olieraffinaderij Lago. Ik begreep dat meer dan 40% van de beroepsbevolking in die tijd werkloos werd. U ging toch de weg van de Status Aparte en u bent de weg gegaan van economische ontwikkeling. Aruba kan tegen een stootje, las ik. En als ik dan teruggedacht, dacht ik, je zou veel beter kunnen zeggen, Aruba is sterker geworden bij tegenwind.

In 1995, dan is minister Hirsch Ballin de verantwoordelijke bewinds-persoon voor Koninkrijkszaken, en die zegt dan in de toetsingsconferentie dat hij niet langer de eis van Nederland voor zijn rekening zal kunnen nemen. Het blijkt dus dat Nederland zich in 1985, terwijl men zich niet

weer wilde vergissen, toch weer vergist had. Minister Hirsch Ballin zegt dat Aruba veel te kwetsbaar zou zijn als een onafhankelijk land in het Caribisch gebied en dat hij de verdediging van de onafhankelijkheid niet kan en niet voor zijn rekening wil nemen. Nou, we weten allemaal de uitkomst; 1 januari 1986 kreeg u de Status Aparte binnen het Koninkrijk. En toen werd uitgesproken om samen te staan voor de beginselen van de democratische rechtsstaat en om elkaar blijvend aan te spreken op onze wederzijdse verantwoordelijkheden.

Als ik terugkijk naar de eigenheid van Aruba, dan is het uw moed en uw vertrouwen in uw eigen kracht. U hebt voortdurend laten zien dat u economisch meer en meer op eigen benen kunt staan. En ik zal met betrekking tot de toekomst u ook toewensen dat u op die eigen benen kunt blijven staan en gaan binnen het Caribische gebied. Maar u hebt voldoende menselijk kapitaal aanwezig, jongeren die via studie ook uw kenniseconomie zouden kunnen versterken, waarvoor u binnen het Caribische gebied een uitvalbasis naar Noord-Amerika en Latijns-Amerika zou kunnen vormen.

U begrijpt, ik wil nog eens aan het eind van mijn korte toespraak graag onze gelukwensen onderstrepen. En voor het Arubaanse volk zeg ik, bendicion di Dios.

Dank u wel, mevrouw de voorzitter.